

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. В. ректора Запорізького
національного університету

О.Г. Бондар

2025 р.

**Висновок про дисертацію
Томчаковської Юлії Олегівни
на тему «Англомовний окультний дискурс (онтологічний, гносеологічний
та аксіологічний аспекти)»,
виконану самостійно**

ВИТЯГ

із протоколу № 7

розширеного засідання кафедри англійської філології та лінгводидактики
Запорізького національного університету
від 7 лютого 2025 р.

Голова засідання – доктор філологічних наук, професор Тупахіна О.В.

Секретар – кандидат філологічних наук, доцент Доня Н.В.

ПРИСУТНІ: завідувач кафедри англійської філології та лінгводидактики, кандидат педагогічних наук, доцент Надточій Н. О., доктор філологічних наук, професор Козлова Т. О., доктор філологічних наук, професор Приходько Г. І., доктор філологічних наук, доцент Галуцьких І. А., доктор філологічних наук, професор Веремчук Е. О., доктор педагогічних наук, професор Пахомова Т.О., кандидат філологічних наук, доцент Василина К. М., кандидат філологічних наук, доцент Шама І. М., кандидат філологічних наук, доцент Голуб Ю. І., кандидат філологічних наук, доцент Лужаниця О. І. кандидат філологічних наук, доцент Шевчук О. В., кандидат філологічних наук, доцент Залужна М. В., старший викладач Ємельянова В. М., викладач Сінельнік О.Р., викладач Усенко Д.А.

ЗАПРОШЕНІ: доктор філологічних наук, професор, професор кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови, академік Академії наук вищої школи України, заслужений діяч науки і техніки України Зацний Ю. А., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри німецької філології, перекладу та світової літератури Тупахіна О.В..

Усього – 17 осіб.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Обговорення дисертації завідувачки кафедри іноземних мов Національного університету «Одеська юридична академія» Томчаковської Юлії Олегівни на тему «Англомовний окультний дискурс (онтологічний, гносеологічний та аксіологічний аспекти)», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук за спеціальністю 10.02.04. – германські мови.

СЛУХАЛИ: доктора філологічних наук, професора Тупахіну О.В., яка ознайомила присутніх із особовими даними здобувачки: Томчаковська Ю.О. народилася в 1989 р., має вищу освіту: у 2011 р. закінчила факультет романо-германської філології Одеського національного університету імені І.І. Мечникова за спеціальністю мова і література (англійська) і здобула ступінь магістра. З 2012 р. по 2015 р. навчалася в аспірантурі Міжнародного гуманітарного університету. У 2015 захистила дисертацію та здобула науковий ступінь кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.02.04. – германські мови, у 2018 році отримала вчене звання доцента кафедри іноземних мов Національного університету «Одеська юридична академія», де й працює дотепер на посаді завідувачки.

Дисертацію виконано самостійно.

Тему дисертації затверджено на засіданні науково-технічної ради Запорізького національного університету (протокол № 1 від 22 вересня 2022 року).

Доповідь Томчаковської Юлії Олегівни на тему «Англомовний окультний дискурс (онтологічний, гносеологічний та аксіологічний аспекти)». Доповідачка ознайомила з результатами дисертаційного дослідження, присвяченого комплексному аналізу англомовного окультного дискурсу у його гносеологічному, онтологічному й аксіологічному аспектах.

Актуальність дисертаційної праці визначена логікою звернення до таких культурно значимих і глобальних сфер соціальної взаємодії, яким є окультний дискурс, необхідністю його міждисциплінарного й комплексного вивчення з позицій дискурсології, лінгвоконцептології, семіотики й прагматики з урахуванням онтологічного, гносеологічного й аксіологічного параметрів.

Вивчення англомовного окультного дискурсу є релевантним з огляду на його популярність і поширеність у сучасному світі й на комплексне аналізування цього феномену.

Гіпотеза дослідження полягає в тому, що окультний дискурс є когнітивно-комунікативною діяльністю, яка ґрунтується на концептуалізації ірраціональних знань про первинну природу реальності й системі істотних цінностей.

Для окультного дискурсу характерні семіотичний синтез символів і метафоричних образів, їх полікодова маніфестація й конструювання картини світу за принципом аналогії. Специфіка породження окультного дискурсу полягає в ритуалізації комунікативної поведінки, неконвенційному ставленні до

знака, вірі в магічну силу слова, і, відповідно, застосуванні криптографічної риторики.

Об'єктом дисертаційного дослідження є англомовний окультний дискурс.

Предметом аналізу є онтологічні, гносеологічні й аксіологічні властивості англомовного окультного дискурсу.

Джерельну базу дослідження становлять: довідкова література з окультних наук та мистецтв – 5 галузевих і 2 універсальні енциклопедії (статті з різних аспектів окультного дискурсу); більше 1000 різножанрових текстів окультного дискурсу (магічні ритуали й заговори, ворожіння, гороскопи тощо); матеріали сайтів і соцмереж з історії, філософії та практик окультизму (70 позицій); англомовні наукові й художні тексти, у яких наявна тематика, пов'язана

з різними формами й практиками окультизму. До аналізу залучалися дані з 14 тлумачних та етимологічних словників англійської мови.

Мета дослідження полягає в комплексному аналізі англомовного окультного дискурсу, визначенні його онтологічних, гносеологічних й аксіологічних властивостей.

Реалізація поставленої мети унеобхіднила розв'язання низки **завдань**:

- обґрунтувати теоретичні засади дослідження, зокрема простежити еволюцію суспільної думки щодо окультизму, порівняти різні наукові (філософську, історичну, культурологічну) концепції цього феномена;

- розробити методику комплексного аналізу англомовного окультного дискурсу;

- схарактеризувати семіотичні особливості й описати словесні й візуальні засоби актуалізації символіки алхімії, астрології та магії;

- з'ясувати жанрові й прагматичні особливості англомовного окультного дискурсу в онтологічному аспекті;

- проаналізувати мовне й мовленнєве втілення мегаконцепту OCCULTISM і його складових – макроконцептів ALCHEMY, ASTROLOGY та MAGIC; змоделювати їх структуру в межах гносеологічного аспекту дослідження;

- виявити аксіологічні характеристики англомовного окультного дискурсу.

Для досягнення мети й виконання поставлених завдань було використано комплексну методику, яка передбачала такі етапи: 1) теоретико-узагальнювальний; 2) відбір та укладання корпусу текстів, у яких імплементовано знання, уявлення, досвід про окультизм; 3) виокремлення онтологічних характеристик англомовного окультного дискурсу; 4) аналіз окультного дискурсу в гносеологічному аспекті; 5) дослідження аксіологічного виміру окультного дискурсу. Вироблена методика передбачала залучення як загальнонаукових, так і спеціальних лінгвістичних **методів дослідження**.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в тому, що в роботі вперше:

- запропоновано визначення окультного дискурсу;

- розроблено методику поліаспектного, міждисциплінарного вивчення англомовного окультного дискурсу в контексті лінгвоконцептології, семіотики й прагматики;

- описано семіотичні особливості алхімії, астрології та магії;

- схарактеризовано жанри алхімічного, астрологічного й магичного різновидів англomовного окультного дискурсу;
- виокремлено прагматичні особливості англomовного окультного дискурсу;
- змодельовано структуру англomовного мегаконцепту OCCULTISM;
- встановлено аксіологічні орієнтири англomовного окультного дискурсу.

Теоретична цінність роботи полягає в тому, що в межах сучасної германістики вивчення англomовного окультного дискурсу дозволяє розширити дослідницькі межі й поглибити розуміння культурних, історичних і лінгвістичних аспектів окультної традиції в англomовних країнах, проаналізувати мовні особливості, символи й метафори, які вживаються в текстах, пов'язаних з алхімією, астрологією й магією. Теоретичні аспекти наукової праці доповнюють положення дискурсології, лінгвоконцептології, лінгвокультурології. Важливим у теоретичному плані є започаткування нової галузі мовознавства в межах когнітивно-комунікативної наукової парадигми – лінгвістичної окультології, яка вивчає лінгвальні засоби, текстові структури, когнітивні механізми й комунікативні стратегії, характерні для окультного дискурсу. У межах цієї галузі можливе подальше дослідження окультного дискурсу в контексті лінгвоперсонології, контрастивної лінгвістики, психолінгвістики й інших міждисциплінарних напрямів.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані в навчальній роботі, зокрема під час викладання нормативних дисциплін із сучасної англійської мови (лексикологія, стилістика), дискурсології, когнітивної лінгвістики, комунікативної лінгвістики, у спецкурсах із лексикографії, інтерпретації тексту та при написанні наукових робіт із філології й культурології. Результати дослідження можуть бути корисними в навчально-методичній роботі при написанні підручників і навчальних посібників з англійської мови й лінгвокультурології, у лексикографічній практиці. Розуміння англomовного окультного дискурсу матиме практичне застосування в германістиці, зокрема при перекладі окультних текстів, встановленні особливостей сучасної англomовної комунікації.

Комплексний аналіз вказаних аспектів дозволив зробити такі висновки:

- феномен окультизму, який коріниться в архаїчному ірраціональному способі пізнання світу, упродовж еволюції зазнав впливу філософсько-релігійних і наукових учень; на сучасному етапі парасольковий термін *окультизм* об'єднує різні індивідуалізовані езотеричні практики, які через глобалізований масмедійний та інтернет-простір трансформуються в масове й комерціалізоване явище;
- окультний дискурс є когнітивно-комунікативною діяльністю, яка спирається на магичні, алхімічні й астрологічні вірування й переконання щодо їх впливу на життя людини, досягнення бажаних і необхідних з погляду комунікантів змін довкілля, високого рівня самодостатності й оновлення життя на своїх умовах через розширення можливостей окремих індивідів та світу;
- жанрові різновиди окультного дискурсу мають спільну основу й функціують як когнітивно-комунікативна система, яка інтегрує певний стиль

бачення світу та способи його пізнання, а також оперує виразними комунікативними засобами у специфічному просторовому й часовому контекстах;

- семіотичній системі окультного дискурсу властивий полікодовий характер; невербальні знаки (ікони й символи) у комплексі з вербальними компонентами комунікації, зокрема термінологією, метафориною й синтаксичними конструкціями, забезпечують глибину смислів, гармонізують раціональне й ірраціональне в єдиній когнітивно-комунікативній системі;

- окультний дискурс реалізує низку прагматичних функцій (прогностичну, протекційну, регулятивну, корекційну, застережну, емоційно-оцінну, розважальну), які реалізовані сукупно в актах комунікації та надають важливу інформацію про інтенції комунікантів, їх фатичні наміри й емоційно-оцінний стан;

- концептуальні домінанти окультного дискурсу представлені системою ментальних одиниць, яка охоплює мегаконцепт OCCULTISM та макроконцепти ALCHEMY, ASTROLOGY і MAGIC, у яких актуалізовано тематичну й функційну специфіку цієї сфери комунікації;

- концептуальні ознаки *таємничість*, *надприродність*, *псевдонауковість*, *передбачення*, *вплив* є спільними в структурі досліджених концептів, оскільки вони актуалізують історично стійкі, прототипні властивості феномену окультизму; наявність ознаки *популярність* у структурі макроконцептів ASTROLOGY та MAGIC підтверджує їх актуальність для сучасного суспільства, а нерелевантність цієї ознаки для макроконцепту ALCHEMY переконує у його маргіналізації в сучасній комунікації; концептуальна ознака *страх* є виразною в структурі макроконцепту MAGIC, що зумовлено стереотипними уявленнями про магію, які культивуються через міфологію, літературу, кіно й інші джерела сучасної культури;

- в англomовному світі ставлення до окультизму є амбівалентним, що задокументовано уживанням одиниць з інгерентною позитивною й негативною оцінкою, контекстним наближенням опозитивів, лексем на позначення інтенсивних почуттів чи емоцій, а також морфологічних експлікаторів сенсу 'неоднозначний, протилежний'.

Перспективою проведеного дослідження вважаємо контрастивний аналіз англomовного окультного дискурсу в межах запропонованого напрямку дослідження.

Дякую за увагу!

ВИСТУПИЛИ: ІЗ ЗАПИТАННЯМИ ДО ЗДОБУВАЧА

Козлова Т. О. доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології та лінгводидактики: *у науковій праці уживаний термін “іконічний знак”, проте не наведено його визначення. Яку дефініцію Ви подаєте до терміна “іконічний знак” і які різновиди розрізняєте?*

ВІДПОВІДЬ Томчаковської Ю.О.: Так, дійсно, поняття “іконічного знака” не подано у формалізованому визначенні в роботі. Цей термін ідентифікує знак, який репрезентує об’єкт за принципом подібності, тобто має зовнішню або структурну схожість із тим, що позначає. У межах окультного

дискурсу іконічні знаки виконують важливу роль у відображенні езотеричного знання, зокрема, зображення алхімічних символів, рун, астрологічних знаків, оберегів, геометричних фігур (пентаграми, кола, піраміди), і часто мають іконічну природу. Вони не лише передають інформацію, а й візуалізують властивості або енергії, які їм приписують в езотеричних традиціях.

Веремчук Е.О., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології та лінгводидактики: *конкретизуйте, у якому розділі Ви досліджуєте мегаконцепт OCCULTISM та в межах якого аспекту.*

ВІДПОВІДЬ Томчаковської Ю.О.: Третій розділ містить аналіз мовного й мовленнєвого втілень мегаконцепту OCCULTISM, його складових макроконцептів ALCHEMY, ASTROLOGY, MAGIC, що передбачає виокремлення мотивувальних, поняттєвих і асоціативних ознак у межах гносеологічного аспекту дослідження.

Тупахіна О.В., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри німецької філології, перекладу та світової літератури: *у який період і за яких соціокультурних умов відбувся трансформаційний зсув у сприйнятті окультистського дискурсу – від спроб його наукового або квазинаукового осмислення до репрезентації як езотеричного знання, доступного винятково обмеженому колу посвячених осіб?*

ВІДПОВІДЬ Томчаковської Ю.О.: Трансформація статусу окультистського дискурсу зумовлена, зокрема, інституціоналізацією й зміцненням позицій офіційних релігійних систем, особливо християнства, у межах якого окультистське знання почали сприймати як маргінальні. Тому окультизм поступово витіснявся з легітимного наукового поля й опинився у сфері альтернативного світогляду, протиставленого офіційній релігійно-філософській картині світу. Отже, окультистський дискурс почав формуватися як езотерична система знань, доступна лише для посвячених, і набула рис закритої комунікації, відмінної від загальноприйнятих способів пізнання дійсності.

Голуб Ю. І., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології та лінгводидактики: *Чи можна вважати різновиди окультистських текстів жанрами, як Ви їх називаєте у науковій праці, і які критерії їх виокремлення застосовуєте?*

ВІДПОВІДЬ Томчаковської Ю.О.: Різновиди окультистських текстів можна вважати жанрами, оскільки вони мають спільну когнітивно-комунікативну основу, що виявлена в єдиному стилі світосприйняття й способах пізнання. Ці тексти виконують низку прагматичних функцій – прогностичну, протекційну, регулятивну, емоційно-оцінну тощо – і мають характерні мовні, стилістичні й структурні ознаки. Критеріями виокремлення жанрів є мета комунікації, тематичне наповнення, просторово-часовий контекст, у якому функціонує текст.

ОБГОВОРЕННЯ ДИСЕРТАЦІЙНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Приходько Г. І. доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології та лінгводидактики, рецензент дисертаційного дослідження.

Дослідження англomовного окультного дискурсу в лінгвістиці є актуальним з кількох причин. По-перше, останнім часом спостерігається збільшення популярності окультних практик, таких як астрологія, таро, магія й інші, що спричиняє використання специфічної мови й термінології цієї галузі. Окультний дискурс має великий вплив на культуру й суспільство, зокрема літературу, кіно, музику й мистецтво. Дослідження цього дискурсу дозволить деталізувати специфіку його впливу та взаємодії з іншими аспектами життя суспільства. Аналіз мовних особливостей окультного дискурсу, таких як використання метафор, символів, архаїчних слів і термінології дозволить розкрити характерні риси комунікації в окультному середовищі. Релевантність рецензованої роботи зумовлена й відсутністю комплексних розвідок англomовного окультного дискурсу.

Наукова новизна рецензованої дисертації полягає у розробці методики комплексного аналізу англomовного окультного дискурсу; аналізі мовного й мовленнєвого втілення мегаконцепту OCCULTISM, макроконцептів ALCHEMY, ASTROLOGY, MAGIC у картині світу англomовного соціуму в межах гносеологічного аспекту дослідження; дослідженні жанрових й прагматичних особливостей англomовного окультного дискурсу в межах онтологічного аспекту дослідження; удокладненні семіотичних особливостей алхімії, астрології та магії; виокремленні аксіологічних характеристик англomовного окультного дискурсу у межах відповідного аспекту дослідження.

Теоретична цінність роботи полягає у внеску в *дискурсологію, лінгвоконцептологію, лінгвокультурологію*. Важливим є започаткування нового напрямку лінгвістичних пошуків, у межах якого можливе подальше дослідження окультного дискурсу в парадигмі *лінгвоперсонології, контрастивної лінгвістики, психолінгвістики* тощо.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що вони можуть бути використані у навчальній та навчально-методичній роботі.

Висновок про достовірність отриманих даних покладається на обґрунтований вибір різнопланових методів дослідження, які відповідають чітко сформульованим завданням розвідки, а також на репрезентативний теоретичний матеріал. Робота містить чотири розділи, у кожному з яких вирішено певне завдання дослідження, що відповідає чітко окресленим етапам аналізу. Загальні висновки дають підстави стверджувати, що поставлена мета дисертації досягнута, а завдання – виконані. Як і будь-яка новаторська наукова розвідка, ця дисертація не закриває теми, а окреслює шляхи подальшого руху наукової думки.

Водночас під час ознайомлення із текстом дисертації виникли певні зауваження:

1. У Розділі 3 проаналізовано гносеологічний аспект дослідження, але бракує пояснень випадків, коли однакова концептуальна ознака виокремлюється як поняттєва та асоціативна. Тому хотілося б почути коментар авторки під час захисту щодо цього зауваження;

2. Розділ 2, який присвячено власне дослідженню англомовного окультного дискурсу, значно б збагатився аналізом комунікативних стратегій і тактик у межах кожного тематичного підвиду комунікації (особливо астрологічного й магічного), тому варто додати відповідний підрозділ у наукову працю.

Висловлені зауваження не ставлять під сумнів оригінальність роботи, її практичну, теоретичну значимість і досягнуті результати дослідження. Дисертація Томчаковської Юлії Олегівни може бути рекомендованою для захисту у спеціалізованій вченій раді Запорізького національного університету.

Галуцьких І.А., доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри англійської філології та лінгводидактики, рецензент дисертаційного дослідження:

Вивчення англомовного окультного дискурсу є актуальним з декількох причин. Англомовний окультний дискурс передбачає широкий спектр вірувань, практик і традицій, закорінених у різних культурах і релігіях, а його аналіз дозволяє отримати уявлення про еволюцію окультних вірувань і практик, визначити їх вплив на суспільство й культуру. Окультний дискурс впливає на сучасне суспільство через медіа, літературу, кіно й інші джерела.

Подана на розгляд дисертація є новітнім дослідженням, адже її теоретичне значення полягає у започаткуванні нового наукового напрямку – *лінгвістичної окультології* й удокладненні методики дослідження англомовного окультного дискурсу.

З приводу зауважень і критичних міркувань вкажемо таке: основну концепцію праці варто структурувати за допомогою моделювання окультного дискурсу, його різновидів і ознак у цілому, та мегаконцептту OCCULTISM зокрема. Переконана, що дисертаційне дослідження Томчаковської Ю.О. «Англомовний окультний дискурс (онтологічний, гносеологічний та аксіологічний аспекти)» відповідає вимогам, що висувуються до докторських дисертацій за спеціальністю 10.02.04 – германські мови та може бути рекомендоване до подання на розгляд спеціалізованої вченої ради.

Зацний Ю.А., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови, академік Академії наук вищої школи України, заслужений діяч науки і техніки України:

У цілому констатуємо, що подане наукове дослідження має всі ознаки, які висувають до докторських дисертацій. Коректно сформульована мета й деталізовані завдання зумовили наукову новизну й вагомий теоретичний внесок. З-поміж досягнень наукової праці вкажемо на її міждисциплінарність. Конкретними важливими науковими результатами вважаємо деталізацію особливостей вербалізації мегаконцепту OCCULTISM та його складових (ALCHEMY, ASTROLOGY, MAGIC), докладний аналіз закономірностей онтологічних та аксіологічних параметрів англомовного окультного дискурсу.

Окреслена наукова новизна визначає теоретичну цінність проведеного дослідження, яке являє неабиякий внесок у такі галузі англістики й загального мовознавства як дискурсологія, лінгвоконцептологія, лінгвокультурологія..

Практична цінність дисертації зумовлена широкими можливостями використання її здобутків у навчальній роботі у вишах (у низці нормативних курсів, при розробленні та впровадженні дисциплін за вибором); у навчально-методичній роботі (при укладанні підручників і начальних посібників); у лексикографічній практиці (при укладанні довідників і глосаріїв).

Об'єктивність і достовірність результатів визначені достатньою теоретичною базою, комплексною методологією та методикою, значним обсягом опрацьованого фактичного матеріалу. Випадків плагіату не виявлено, думки учених подаються з відповідними посиланнями.

Висловлені зауваження погоджені з дисертанткою, враховані й виправлені. Отже, дисертація Томчаковської Ю.О. може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій вченій раді Запорізького національного університету.

Козлова Т. О. доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології та лінгводидактики:

Дисертаційне дослідження вирізняється актуальністю, оскільки Томчаковська Ю.О. звертається до феномену окультистського дискурсу – складного, багатогранного й культурно значимого явища, яке нині набуває дедалі більшої популярності у глобалізованому інформаційному просторі. Актуальність роботи зумовлена не лише зростаючим суспільним інтересом до окультистської тематики, а й необхідністю її наукового осмислення в межах когнітивно-комунікативної парадигми сучасного мовознавства.

Наукова новизна дисертації багатоаспектна. По-перше, авторкою вперше запропоновано визначення окультистського дискурсу як когнітивно-комунікативної діяльності, що ґрунтується на ірраціональному способі пізнання світу. По-друге, розроблено методику поліаспектного аналізу цього дискурсу з урахуванням лінгвоконцептологічного, семіотичного й прагматичного підходів. По-третє, дослідження охоплено широке коло текстів – від енциклопедій і ритуальних інструкцій до медіаконтенту й художніх творів, що забезпечило широку емпіричну базу. Уперше змодельовано мегаконцепт OCCULTISM та його макроконцепти ALCHEMY, ASTROLOGY і MAGIC, описано їх структуру й концептуальні домінанти, виокремлено жанри й визначено прагматичні функції дискурсу.

Результати мають як теоретичну, так і практичну цінність, адже можуть бути використані в навчальних курсах, перекладацькій практиці, лексикографії й культурологічних дослідженнях.

З огляду на сказане, дисертація Томчаковської Ю.О. може бути рекомендованою для захисту у спеціалізованій вченій раді Запорізького національного університету.

УХВАЛИЛИ:

1. Наукова праця Томчаковської Ю.О. є самостійним, завершеним, теоретично й методично обґрунтованим дослідженням з актуальної теми. У дисертації немає несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату).

2. Актуальність дисертації полягає в тому, що вона виконана в межах

сучасної антропоцентричної парадигми, присвячена аналізу фундаментальних понять сучасного мовознавства, містить глибокі теоретичні й практичні результати, має безперечну наукову новизну, становить внесок у розбудову багатьох актуальних напрямів сучасної лінгвістики, зокрема, дискурсології, окреслює нові шляхи наукових пошуків. Дослідження англомовного окультного дискурсу є актуальним з огляду на його поширеність і популярність у сучасному світі.

3. Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в тому, що в роботі вперше:

- запропоновано визначення окультного дискурсу;
- розроблено методiku поліаспектного, міждисциплінарного вивчення англомовного окультного дискурсу в межах лінгвоконцептології, семіотики й прагматики;
- описано семіотичні особливості алхімії, астрології та магії;
- схарактеризовано жанри алхімічного, астрологічного й магичного різновидів англомовного окультного дискурсу;
- виокремлено прагматичні особливості англомовного окультного дискурсу;
- змодельовано структуру англомовного мегаконцепту OCCULTISM;
- встановлено аксіологічні орієнтири англомовного окультного дискурсу.

4. Теоретичне значення роботи полягає в удокладненні напрямів сучасної германістики, пов'язаних із вивченням англомовного дискурсу: аналіз окультного дискурсу дозволяє розширити дослідницькі межі й поглибити розуміння культурних, історичних і лінгвістичних аспектів окультної традиції в англомовних країнах, проаналізувати мовні особливості, символи й метафори, які вживаються в текстах, пов'язаних з алхімією, астрологією й магією. Теоретичні аспекти наукової праці доповнюють положення дискурсології, лінгвоконцептології, лінгвокультурології та стимулюють подальше дослідження окультного дискурсу в контексті лінгвоперсонології, контрастивної лінгвістики, психолінгвістики й інших міждисциплінарних напрямів.

5. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані в навчальній роботі, зокрема під час викладання нормативних дисциплін із сучасної англійської мови (лексикологія, стилістика), дискурсології, когнітивної лінгвістики, комунікативної лінгвістики, у спецкурсах із лексикографії, інтерпретації тексту та при написанні наукових робіт із філології й культурології. Результати дослідження можуть бути корисними в навчально-методичній роботі при написанні підручників і навчальних посібників з англійської мови й лінгвокультурології, у лексикографічній практиці. Розуміння англомовного окультного дискурсу матиме практичне застосування в германістиці, зокрема при перекладі окультних текстів, встановленні особливостей сучасної англомовної комунікації.

6. Опубліковані праці здобувачки з достатньою повнотою відображають зміст дисертації:

Статті у наукометричних базах даних Web of science / Scopus

1. Томчаковська Ю.О. Ціннісні ознаки концепту CHARM / ЧАРИВНІСТЬ в англійській та українській мовах (контрастивний аспект). *Psycholinguistics*. Випуск 24(2). 2018. С. 306-320 DOI: <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2018-24-2-306-320>

2. Kolegaeva I., Strochenko L., Tomchakovska Yu, Tomchakovskiy O. The Poly Code Character of the English Learners' Dictionaries. *Arab World English Journal (AWEJ)*. 2020. P. 244-254. DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/elt3.21>

3. Tomchakovska Yu., Tomchakovskiy O., Mikava N., Lesnevskaya K. English OCCULT discourse as a cultural phenomenon. *Wisdom*. Vol. 3 (2). 2022. P. 273-280. <https://wisdomperiodical.com/index.php/wisdom/article/view/728/490>

Статті у періодичних виданнях України Категорії Б

4. Томчаковська Ю.О., Томчаковський О.Г. Англомовний концепт CHARM: особливості репрезентації. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2020. Випуск №30. С. 120-125. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.3/30.212468>

5. Томчаковська Ю.О. Дискурсологія: напрями і завдання (теоретичний огляд). *Записки з романо-германської філології*. 2021. Випуск 1 (46). С. 115-121. DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2021.1\(46\).234404](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2021.1(46).234404)

6. Томчаковська Ю.О. Концептуальна ознака WITCHCRAFT як складова англомовного концепту CHARM. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія*. 2021. Випуск 49, том 2. С. 21-23. DOI <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.49-2.5>

7. Томчаковська Ю.О. Вербалізація концепту MAGIC як складової частини англомовного окультиного дискурсу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія*. 2021. Випуск 51, том 1. С. 113-116. DOI <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.51-1.26>

8. Томчаковська Ю.О. Англомовний окультиний дискурс: структурний аспект. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2021. Випуск 20. С.136 -144. DOI: <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2021.20.136-143>

9. Томчаковська Ю.О. Вербалізація концепту ALCHEMY в англійській мові та мовленні. *Мова. Літературі. Фольклор*. 2021. Випуск 2. С. 73-78. DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-9594-2021-2-10>

10. Томчаковська Ю.О. Англомовна астрологія як різновид окультиного дискурсу. *Закарпатські філологічні студії*. 2021. Випуск 19. Том 2. С. 34-38. http://www.zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/19/part_2/19-2_2021.pdf

11. Томчаковська Ю.О. Дослідження англомовного окультиного дискурсу (огляд літератури). *Записки з романо-германської філології*. 2021. Випуск 2 (47). С. 123-129. DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2021.2\(47\).245947](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2021.2(47).245947)

12. Томчаковська Ю.О. Структура гіперконцепту OCCULTISM (на матеріалі англомовних словників). *Мовні концептуальні картини світу*. 2021. Випуск 1 (71). С. 104-114. DOI: <https://doi.org/10.17721/2520-6397.2022.1.09>

13. Томчаковська Ю.О. Лінгвальні особливості англомовних астрологічних прогнозів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного*

університету. Серія Філологія. 2021. Випуск 52, том 2. С. 4-6. DOI <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.52-2.1>

14. Томчаковська Ю.О. Англomовні заклинання як складник магічного дискурсу: структурний аспект. *Закарпатські філологічні студії*. 2021. Випуск 20. Том 2. С. 63-66. DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.20.2.12>

15. Томчаковська Ю.О. Методика дослідження англomовного окультного дискурсу. *Актуальні питання іноземної філології*. 2021. Випуск 14. С. 107-111. DOI: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2021-14-17>

16. Томчаковська Ю.О. Лінгвальні особливості англomовного магічного Інтернет-дискурсу. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Випуск 21. Том 2. С. 114-118. DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.21.2.23>

17. Томчаковська Ю.О. Мовленнєва реалізація англomовного концепту ALCHEMY. *Львівський філологічний часопис*. 2022. Випуск 11. С. 244-249. DOI <https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/philology/article/view/2442/2329>

18. Томчаковська Ю.О. Дискурсивні особливості англomовних гороскопів. *Записки з романо-германської філології*. 2022. Випуск 1 (48). С. 136-141. DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2022.1\(48\).259822](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2022.1(48).259822)

19. Tomchakovska Yu.O. To the history of English occult discourse. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Випуск 22. Том 2. С. 133-136. DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.22.2.24>

20. Томчаковська Ю.О. Мовленнєва реалізація англomовного гіперконцепту OCCULTISM. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Випуск 23. Том 2. С. 144-147.

http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/23/part_2/23-2_2022.pdf

21. Томчаковська Ю.О. Аксиологічний аспект дослідження англomовного окультного дискурсу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія*. 2022. Випуск 56. С. 141-144. <http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v56/31.pdf>

Розділи у колективних монографіях

22. Tomchakovska Yu. Notional features of the concept CHARM in the English language. *Development trends of philological sciences*. Lviv-Torun: Liha-Pres 2019. P. 257-273. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-127-8/257-273>

Статті в іноземних періодичних виданнях

23. Tomchakovska Yu. Ontological features of English MAGICAL DISCOURSE. *Scientific journal of Polonia University*. Nr. 53 (4). 2022. P. 151-157. <http://pnep.ap.edu.pl/index.php/pnep/article/view/958>

Тези доповідей на наукових конференціях

24. Tomchakovska Yu.O., Tomchakovskiy O.G. The polycode character of English dictionaries. *XX Міжнародна науково-практична конференція "PERSPECTIVE DIRECTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF SCIENCE AND PRACTICE"*, 08-09 червня 2020 р. Афіни, Греція. С. 330-332.

25. Томчаковська Ю.О., Гришко В.В. Англомовна газетна стаття як полікодовий феномен. *Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції "Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру."* (Національний університет "Одеська юридична академія", 21 травня 2021 р.). Одеса: Гельветика, 2021. С. 683–685.

26. Томчаковська Ю.О. До питання класифікації дискурсу. *Міжнародна науково-практична конференція "Актуальні питання філологічних наук: наукові дискусії"*, 24-25 вересня 2021 р. Одеса. С. 74-76.

27. Томчаковська Ю.О. Діахронічний аналіз лексичної одиниці OCCULTISM в англійській мові. *Міжнародна науково-практична конференція "Мова, література і культура: актуальні питання взаємодії"*, 8-9 жовтня 2021 р. Львів. С. 81-82.

28. Томчаковська Ю.О. Окультний VS езотеричний дискурс. *Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні студії з романської і германської філології»*. Одеса, 15 листопада 2021 року. Одеса: ПоліПринт, 2021. С. 74-75.

29. Томчаковська Ю.О. Синонімічний ряд англомовної номінації MAGIC. *International scientific conference "Problems of innovative research"*, February 6, 2022 р. Глазго, Великобританія. С. 13-16.

30. Томчаковська Ю.О. Полікодовий характер англомовного магічного дискурсу. *VIII Міжнародно-практична конференція «Актуальні питання лінгвістики та методики викладання іноземних мов»*. Одеса, 12 квітня 2022 року. Одеса: ПоліПринт, 2022. С. 82-84.

http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/rgf/konferenciya_Skalkina_imgf_2022.pdf

31. Tomchakovska Yu.O. Magical discourse in digital mass media. *Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції "Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття."* (Національний університет "Одеська юридична академія", 17 червня 2022 р.). Одеса: Гельветика, 2022. С. 821–823.

http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/19030/Матеріали%20конференції%20Європейський%20вибір%20України%20с%2017.06.2022%20р._Том%201.pdf?sequence=1&isAllowed=y

32. Томчаковська Ю.О., Томчаковський О.Г. Гносеологічний аспект вивчення англомовного окультного дискурсу. *Актуальні напрями й течії філологічних досліджень в умовах складного сьогодення*. Рига: 29-30 липня 2022 року. С. 240-242.

<http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/240/6580/13769-1>

33. Tomchakovska Yu.O. The polycode character of English dictionaries. *XXXVII International scientific and practical conference "Modern ways of solving the latest problems in science"*, September 20-23, 2022 р. Varna, Bulgaria. С. 346-348.

<https://isg-konf.com/uk/implementation-of-modern-technologies-in-science/>

34. Томчаковська Ю.О. Методика дискурс-аналізу. Академічні студії з філології: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (24 листопада 2022 р.) / за загальною редакцією к. філол. н., доц. Ю. О. Томчаковської. Одеса : Фенікс, 2022. С. 67-69.

7. **Апробація результатів дослідження.** Слід вважати, що дисертація Томчаковської Ю.О. пройшла достатню апробацію під час роботи 11 міжнародних науково-практичних конференцій: XX Міжнародна науково-практична конференція “Perspective directions for the development of science and practice” (Афіни, Греція, 08-09 червня 2020 р.); Міжнародна науково-практична конференція “Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру” (Одеса, 21 травня 2021 р.); Міжнародна науково-практична конференція “Актуальні питання філологічних наук: наукові дискусії” (Одеса, 24–25 вересня 2021 р.); Міжнародна науково-практична конференція “Мова, література і культура: актуальні питання взаємодії” (Львів, 8–9 жовтня 2021 р.); II Всеукраїнська науково-практична конференція “Сучасні студії з романської і германської філології” (Одеса, 15 листопада 2021 р.); International scientific conference “Problems of innovative research” (Глазго, Велика Британія, 6 лютого 2022 р.); VIII Міжнародна науково-практична конференція “Актуальні питання лінгвістики та методики викладання іноземних мов” (Одеса, 12 квітня 2022 р.); Міжнародна науково-практична конференція “Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI ст.” (Одеса, 17 червня 2022 р.); Міжнародна науково-практична конференція “Актуальні напрями й течії філологічних досліджень в умовах складного сьогодення” (Рига, Латвія, 29–30 липня 2022 р.); XXXVII International scientific and practical conference “Modern ways of solving the latest problems in science”, (Варна, Болгарія, 20–23 вересня 2022 р.); I Міжнародна науково-практична конференція “Академічні студії з філології” (Одеса, 24 листопада 2022 р.).

8. Враховуючи подану характеристику наукової праці, вважати, що дисертація **Томчаковської Юлії Олегівни «Англомовний окультний дискурс (онтологічний, гносеологічний та аксіологічний аспекти)»** виконана на належному науковому рівні й відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 року, зі змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України № 656 від 29 серпня 2015 року та № 1159 від 30 грудня 2015 року.

9. Проведені у дисертації дослідження тематично відповідають спеціальності 10.02.04 – германські мови.

ГОЛОСУВАЛИ:

«ЗА» – 17

«ПРОТИ» – немає;

«УТРИМАЛИСЬ» – немає.

УХВАЛА: Дисертація **Томчаковської Юлії Олегівни «Англомовний окультний дискурс (онтологічний, гносеологічний та аксіологічний аспекти)»** є змістовним, закінченим науковим дослідженням, що має важливе теоретичне й практичне значення для фахівців з германських мов.

Наукове дослідження не містить несанкціонованих текстових запозичень (плагіату) і відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 23 липня 2013 року, зі змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України № 656 від 29 серпня 2015 року та № 1159 від 30 грудня 2015 року, №567 від 27 липня 2016 та № 1197 від 17 листопада 2021 року й рекомендоване для попереднього розгляду й захисту у спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 10.02.04 – германські мови.

Голова засідання –
професор кафедри німецької філології, перекладу
та світової літератури
Запорізького національного університету,
доктор філологічних наук, професор

О.В. ТУПАХІНА

Завідувач кафедри англійської філології
та лінгводидактики
Запорізького національного університету,
кандидат педагогічних наук, доцент

Н. О. НАДТОЧІЙ

Секретар
кафедри англійської філології та лінгводидактики
Запорізького національного університету

Н.В. ДОНЯ